

ИЗВЕШТАЈ О ОСНОВНИМ ПОКАЗАТЕЉИМА СТАЊА БЕЗБЕДНОСТИ САОБРАЋАЈА у периоду од 2018. до 2022. године

* ОПШТИНА ПРЕШЕВО *

УВОД

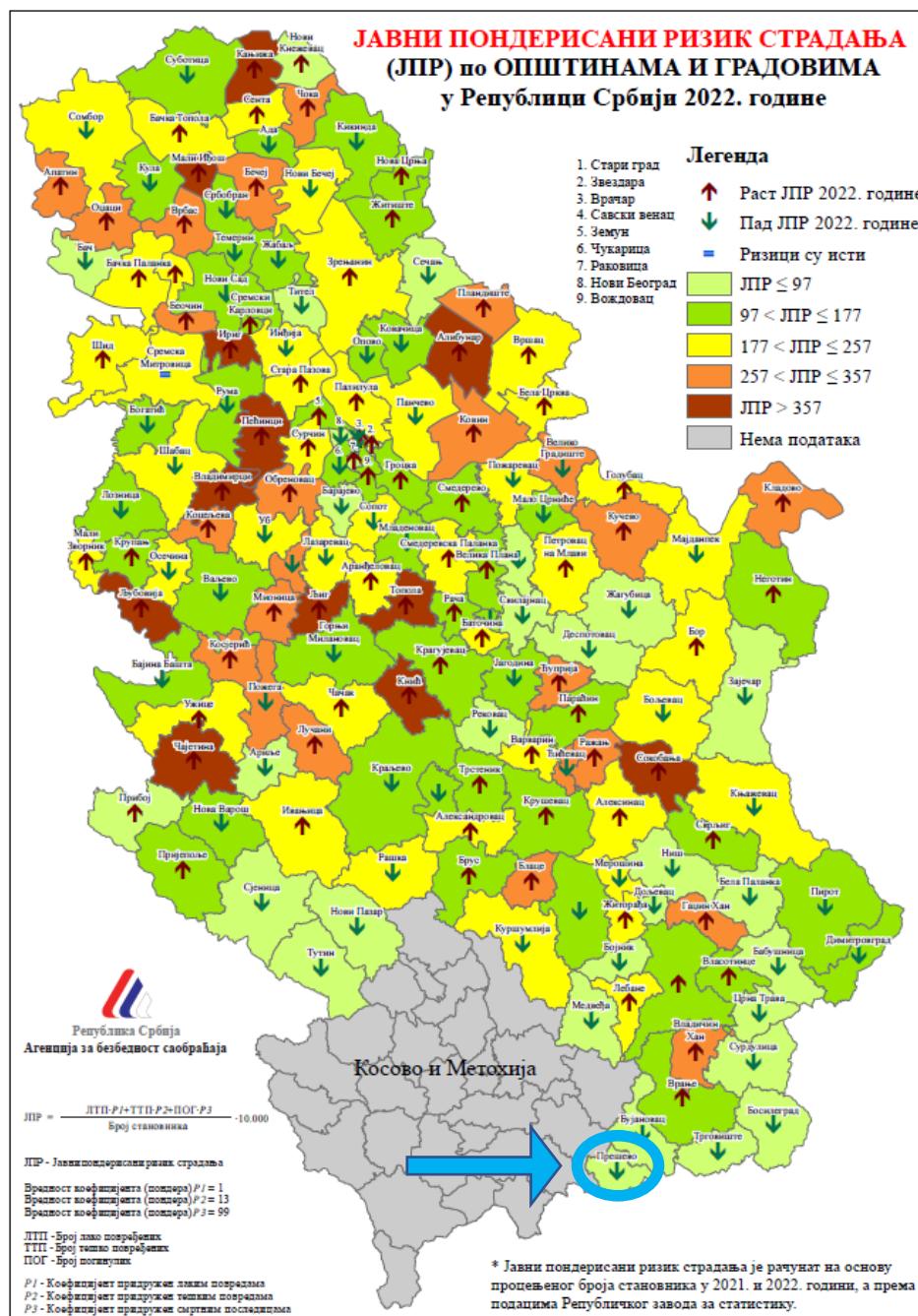
Праћење апсолутних показатеља безбедности саобраћаја (број и последице саобраћајних незгода) представља један од најчешће коришћених елемената за праћење стања безбедности саобраћаја на одређеном подручју, планирање мера и активности и праћење ефеката примењених мера. У складу са тим Агенција је извршила анализу стања безбедности саобраћаја за сваку локалну самоуправу (општину и град) појединачно и израдила Извештај са најважнијим чињеницама за сваку локалну самоуправу. Анализе су извршене на основу података о саобраћајним незгодама које су се додориле у периоду од 2018. до 2022. године и резултата истраживања индикатора безбедности саобраћаја у Републици Србији 2022. године.

Овај извештај садржи основне податке о стању безбедности саобраћаја на територији општине Прешево. У извештају се налазе подаци о тренду који је успостављен у претходном петогодишњем периоду (2018-2022. година), када су у питању број саобраћајних незгода (СН) и број погинулих (ПОГ) и повређених (ПОВ) лица у саобраћајним незгодама на територији општине Прешево. Извршена је анализа стања безбедности саобраћаја за различите категорије учесника у саобраћају, у односу на својство учешћа, категорију возила у којој су се налазили и старост учесника. За сваку од посматраних категорија учесника у саобраћају су приказани основни подаци о стању безбедности саобраћаја и околностима настанка саобраћајних незгода у којима су учествовали. У Извештају су приказане и вредности основних индикатора безбедности саобраћаја за територију општине Прешево.

Најважније чињенице и закључци произашли из ових анализа би требали да буду коришћени као смернице за идентификацију проблема страдања становништва у саобраћајним незгодама, за планирање других детаљнијих истраживања и будућих активности свих субјекта на територији општине, у циљу унапређења безбедности саобраћаја.

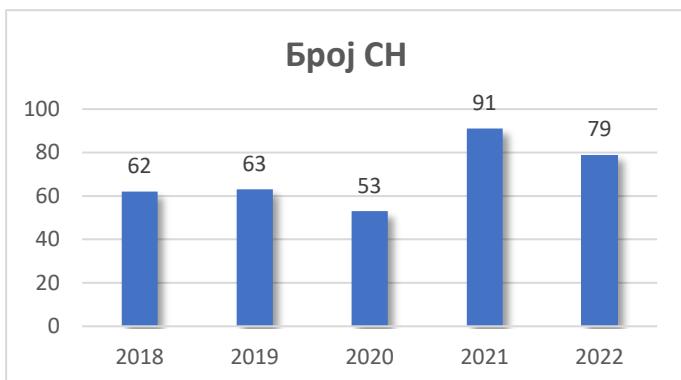
За спровођење детаљнијих анализа података о саобраћајним незгодама може се користити и јавно доступна апликација „**ИНТЕГРИСАНА БАЗА ПОДАТАКА О ОБЕЛЕЖЈИМА БЕЗБЕДНОСТИ САОБРАЋАЈА У РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ**”, која је свим заинтересованим корисницима доступна преко интернет стране Агенције <http://www.abs.gov.rs/sr/analize-i-istrazivanja/baza-podataka> или директно преко линка <http://bazabs.abs.gov.rs/absPortal/>. Апликација је намењена свим субјектима, институцијама, предузећима и појединцима који су заинтересовани за податке о обележјима безбедности саобраћаја у Србији. Треба напоменути да апликација даје могућност за анализу података по локалним самоуправама (општинама и градовима), што може бити посебно значајно за рад локалних тела за координацију послова безбедности саобраћаја (савети и сл.).

1. КАРТА ЈАВНОГ ПОНДЕРИСАНОГ РИЗИКА СТРАДАЊА ПО ОПШТИНАМА И ГРАДОВИМА У РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ 2022. ГОДИНЕ

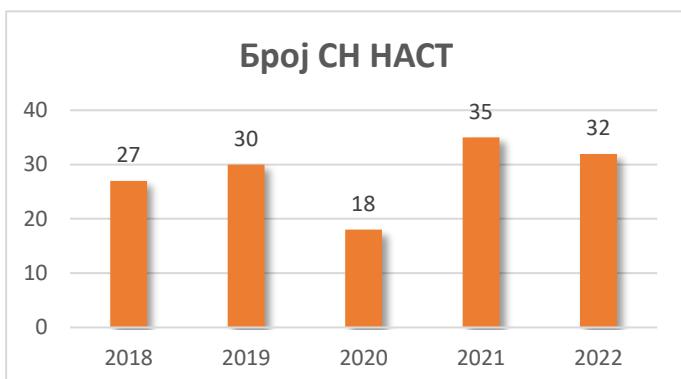

На карти изнад, приказане су вредности јавног пондерисаног ризика страдања становништва у друмском саобраћају, за 2022. годину, за сваку локалну самоуправу (општину и град) у Републици Србији. Јавни пондерисани ризик представља однос пондерисаног укупног броја настрадалих лица у саобраћајним незгодама (погинули, тешко повређени и лако повређени) током 2022. године и броја становника за сваку локалну самоуправу. Вредности јавног пондерисаног ризика су подељене у 5 класа. Јавни пондерисани ризик за општину Прешево припада класи **веома ниске вредности ризика**, при чему је у 2022. години дошло до **смањења** јавног пондерисаног ризика у односу на 2021. годину. Ова локална самоуправа је на **13. месту** од 161 локалне самоуправе у Републици Србији по вредности јавног пондерисаног ризика за 2022. годину.

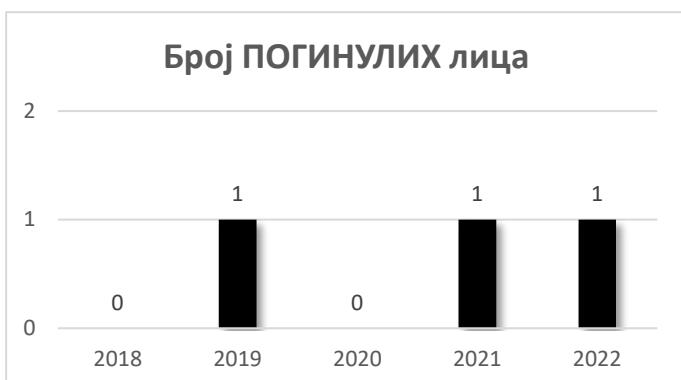
2. ОСНОВНИ ПОКАЗАТЕЉИ БЕЗБЕДНОСТИ САОБРАЋАЈА (2018-2022. ГОДИНА)

- Укупан број евидентираних саобраћајних незгода је **348**.

- Укупан број саобраћајних незгода са настрадалим (погинулим и повређеним) лицима је **142**.

- Укупан број погинулих лица у саобраћајним незгодама је **три**.

- Укупан број повређених лица у саобраћајним незгодама је **205**.

3. СТРУКТУРА НАСТРАДАЛИХ ЛИЦА (2018-2022. година)

ПОНДЕРИСАНИ БРОЈ НАСТРАДАЛИХ ЛИЦА, У ОДНОСУ НА КАТЕГОРИЈУ ВОЗИЛА И СВОЈСТВО УЧЕШЋА

Пондерисани број настрадалих лица

Свођењем свих настрадалих лица (погинула, тешко и лако повређена) одговарајућим пондерима (ПОГх99, ТТПх13 и ЛТПх1) на укупан пондерисани број настрадалих лица, може се уочити да, у односу на категорију возила и својство учешћа настрадалих у саобраћајним незгодама, највише страдају **возачи и путници у ПА**.

ПОНДЕРИСАНИ БРОЈ НАСТРАДАЛИХ ЛИЦА, У ОДНОСУ НА СТАРОСТ НАСТРАДАЛИХ ЛИЦА

Пондерисани број настрадалих лица

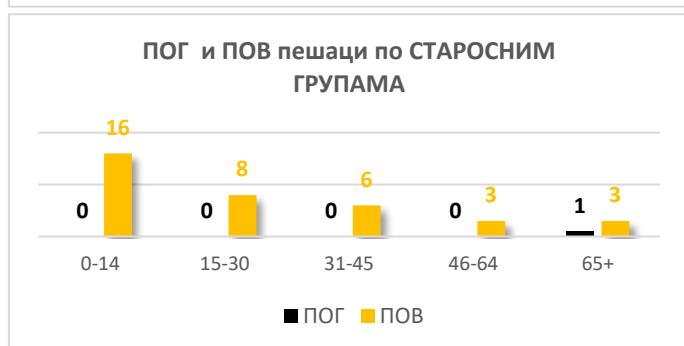

Свођењем свих настрадалих лица (погинула, тешко и лако повређена) одговарајућим пондерима (ПОГх99, ТТПх13 и ЛТПх1) на укупан пондерисани број настрадалих лица, може се уочити да у саобраћајним незгодама највише страдају лица из **старосне групе 65+ година**.

4. БЕЗБЕДНОСТ ПЕШАКА У САОБРАЋАЈУ (2018-2022. година)

- Погинуо је један пешак, што чини 33% погинулих лица у СН (у Србији пешаци чине 26% свих погинулих лица у СН).
- Број повређених пешака је 36, што чини 18% повређених лица у СН (у Србији пешаци чине 13% свих повређених лица у СН).
- Највише настрадалих пешака је међу лицима старости **0-14 година**.
- Пешаци највише страдају у **мају**.
- У периоду од 2020. до 2022. године најчешћа група **утицајних фактора** настанка саобраћајних незгода са учешћем пешака је **Возач - непромишљене радње**.

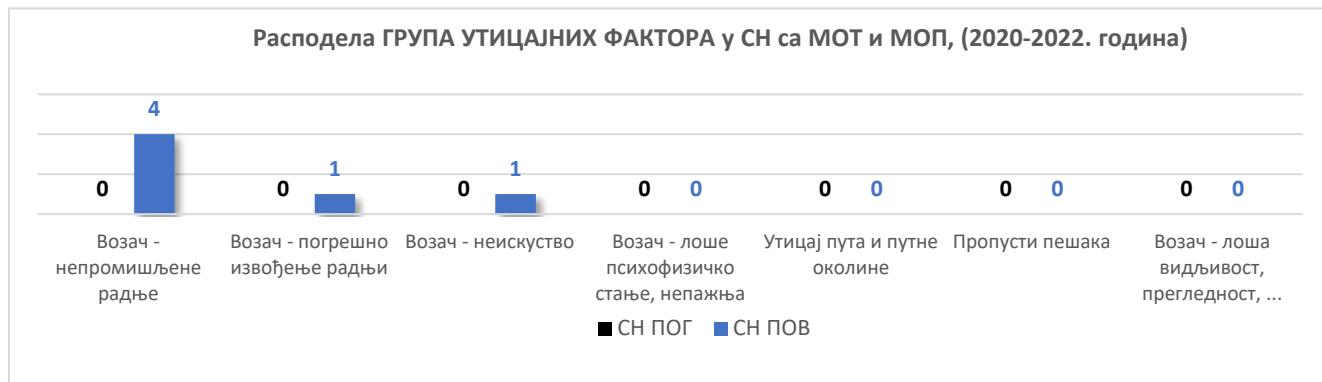
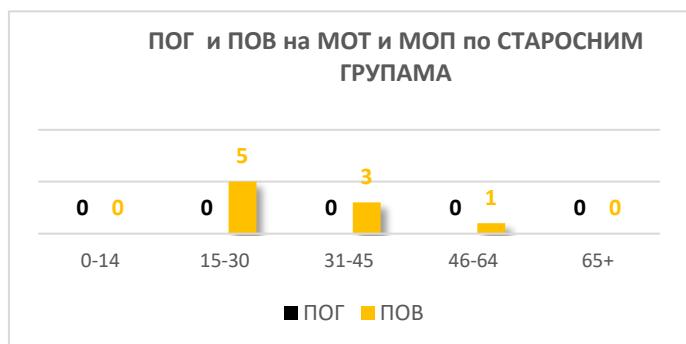
5. БЕЗБЕДНОСТ БИЦИКЛИСТА У САОБРАЋАЈУ (2018-2022. година)

- Није било погинулих бициклиста у СН (у Србији бициклисти чине 9% свих погинулих лица у СН).
- Број повређених бициклиста је 18, што чини 9% повређених лица у СН (у Србији бициклисти чине 7% свих повређених лица у СН).
- Највише настрадалих бициклиста је међу лицима старости 0-14 година.
- Бициклисти највише страдају у јуну.
- У периоду од 2020. до 2022. године у СН са учешћем бициклиста најчешће је одабрана група типова СН са најмање два возила – без скретања.
- У периоду од 2020. до 2022. године најчешћа група утицајних фактора настанка саобраћајних незгода са учешћем бициклиста је Возач - непромишљене радње.

6. БЕЗБЕДНОСТ МОТОЦИКЛИСТА И МОПЕДИСТА У САОБРАЋАЈУ (2018-2022. година)

7. БЕЗБЕДНОСТ ПУТНИЧКИХ АУТОМОБИЛА У САОБРАЋАЈУ (2018-2022. година)

- Погинуло је једно лица у ПА у СН (у Србији лица у ПА чине 45% погинулих).
- Број повређених лица у ПА је 128, што чини 62% повређених лица у СН (у Србији лица у ПА чине 63% повређених).
- Највише настрадалих возача и путника у ПА је међу лицима старости 15-30 година.
- Лица у ПА највише страдају у децембру.
- У периоду од 2020. до 2022. године у СН са ПА најчешће је одабрана **група типова СН** са **најмање два возила – без скретања**.
- У периоду од 2020. до 2022. године најчешћа група **утицајних фактора** у СН са учешћем ПА је **Возач - непромишљене радње**.

8. БЕЗБЕДНОСТ ТРАКТОРИСТА У САОБРАЋАЈУ (2018-2022. година)

- Погинуло је једно лица у саобраћајним незгодама са учешћем трактора, што чини 33% погинулих лица у СН (у Србији лица у СН са тракторима чине 7% погинулих).
- Повређена лица у СН са тракторима чине 1% повређених лица у СН (у Србији лица у СН са тракторима чине 2% повређених).
- Највише настрадалих возача и путника на тракторима је међу лицима старости **15-30 година**.
- Највише настрадалих лица у СН са тракторима је у **јуну**.
- У периоду од 2020. до 2022. године код СН са тракторима одабрана је само **група типова СН са једним возилом**.
- У периоду од 2020. до 2022. године најчешћа група **утицајних фактора** настанка СН са настрадалим лицима са учешћем трактора је **Возач - непромишљене радње**.

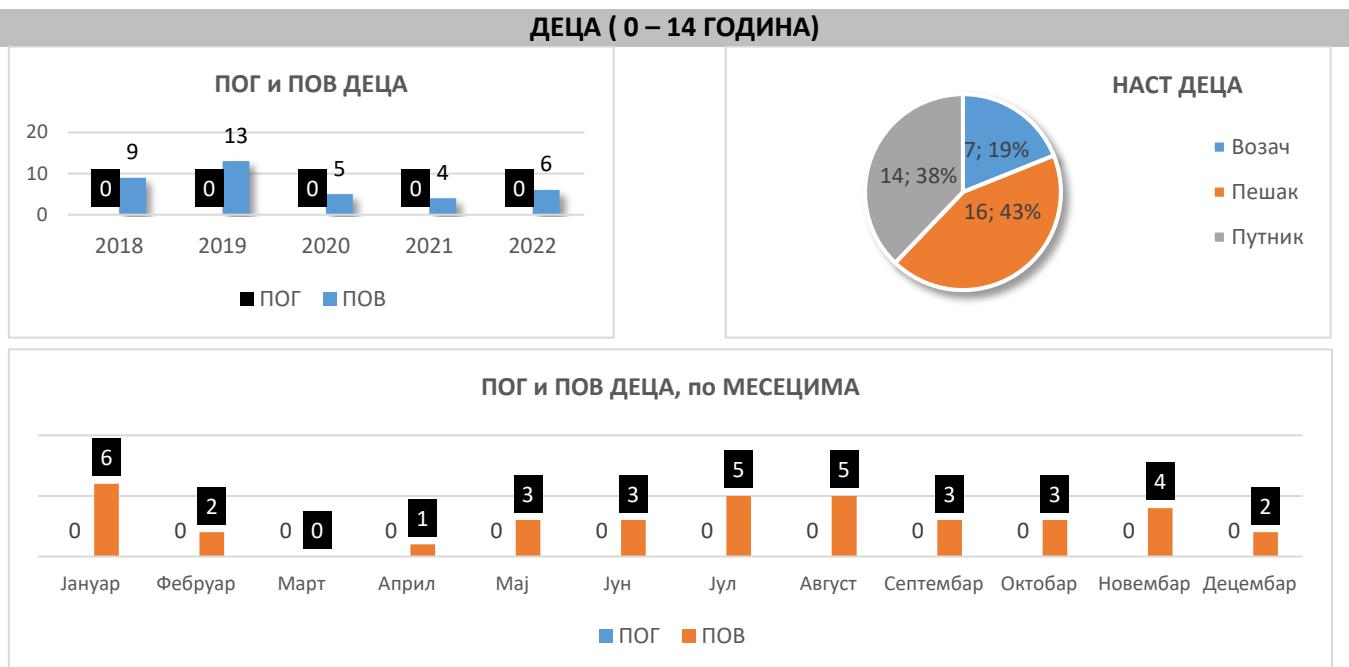
9. БЕЗБЕДНОСТ ТЕРЕТНИХ ВОЗИЛА У САОБРАЋАЈУ (2018-2022. година)

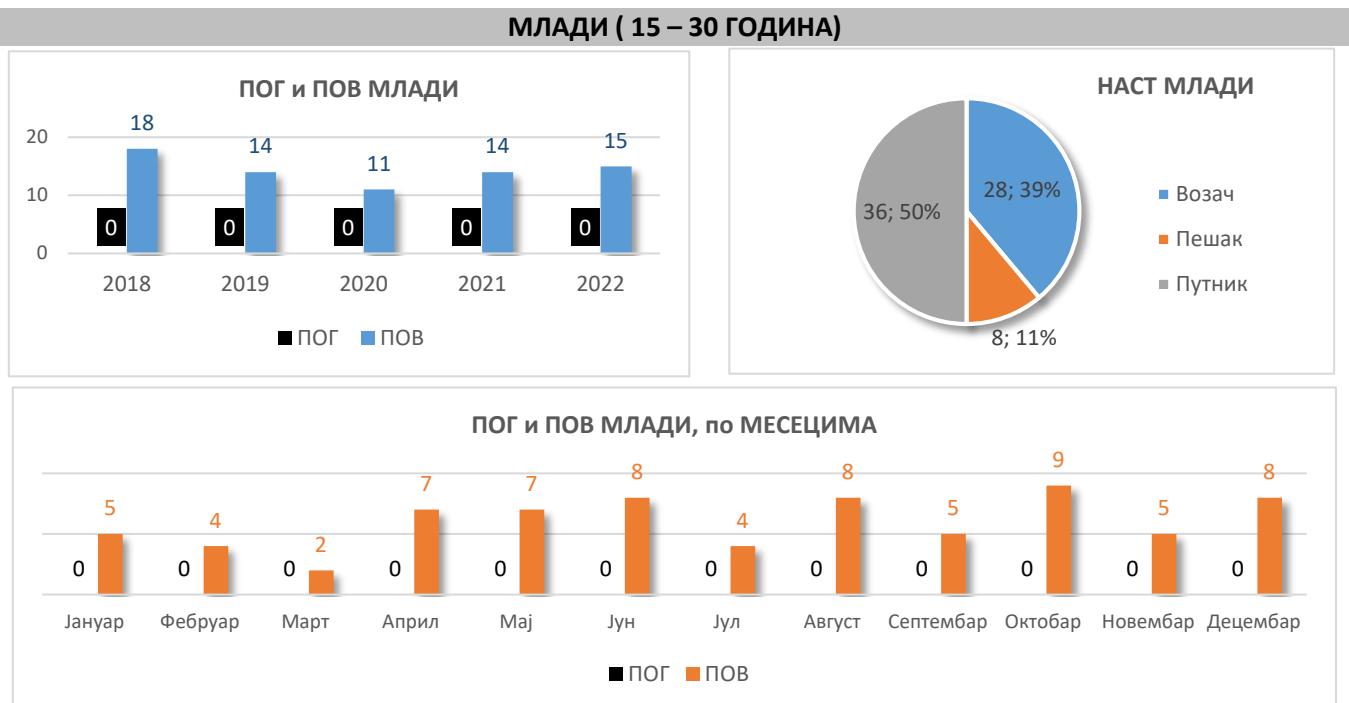
- Погинуло је једно лица у СН са учешћем теретних возила у СН (у Србији лица у СН са теретним возилима чине 23% погинулих лица).
- Повређена лица у СН са теретним возилима чине 9% повређених лица у СН (у Србији лица у СН са теретним возилима чине 16% повређених).
- Највише настрадалих возача и путника у теретном возилу је међу лицима старости 15-30 година.
- Највише настрадалих лица у СН са теретним возилима је у мају и августу.
- У периоду од 2020. до 2022. године код СН са теретним возилима најчешће је одабрана **група типова СН са најмање два возила – без скретања**.
- У периоду од 2020. до 2022. године најчешћа група **утицајних фактора** настанка СН са настрадалим лицима са учешћем теретних возила је **Возач - погрешно извођење радњи**.

10. БРОЈ ПОГИНУЛИХ И ПОВРЕЂЕНИХ ЛИЦА У ОДНОСУ НА СТАРОСТ УЧЕСНИКА (2018-2022. година)

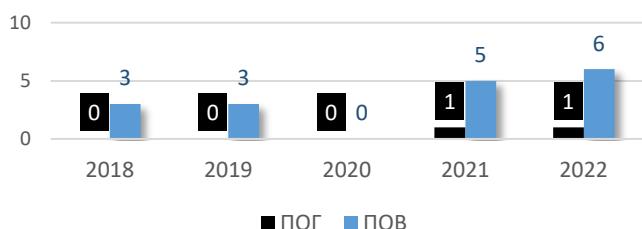
- Број **повређене деце** у посматраном периоду је **37**, а **погинуле деце није било**.
- Од укупног броја настрадале деце, деца путници чине **38%**, деца пешаци **43%**, а деца возачи **19%**.
- Деца највише страдају у **јануару**.

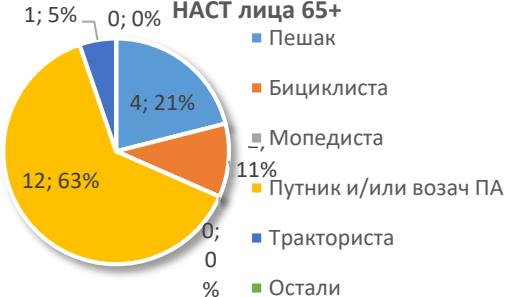
- Није било **погинулих младих лица** (у Србији млади чине 20% погинулих лица), док је **72 младих лица повређено**, што чини 35% од укупно повређених лица (у Србији млади чине 31% повређених лица).
- Млади у саобраћајним незгодама најчешће страдају у својству **путника** (50%).
- Млади највише страдају у **октобру**.

ЛИЦА СТАРИЈА ОД 65 ГОДИНА

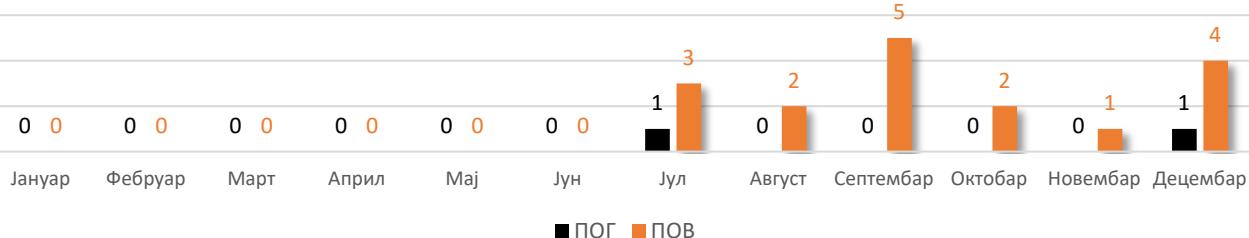
ПОГ и ПОВ ЛИЦА 65+

НАСТ лица 65+

ПОГ и ПОВ ЛИЦА 65+, по МЕСЕЦИМА

- Погинула су два лица старија од 65 година, што чини 67% од укупно погинулих лица (у Србији лица старија од 65 година чине 31% погинулих лица), док је 17 старијих лица повређено, што чини 8% од укупно повређених лица (у Србији она чине 12% повређених лица).
- Лица старија од 65 година у саобраћајним незгодама најчешће страдају у својству путника и/или возача ПА (63%).
- Старији највише страдају у септембру и децембру.

11. ИНДИКАТОРИ ПОНАШАЊА УЧЕСНИКА У САОБРАЋАЈУ ЗА 2022. ГОДИНУ, за територију општине Прешево

У Табели 1. су приказане вредности најважнијих индикатора безбедности саобраћаја у вези са понашањем учесника у саобраћају (употреба сигурносних појасева, дечијих заштитних система, заштитних каџига, мобилног телефона у току вожње и понашање пешака), измерених у 2022. години на територији општине Прешево. Све измерене вредности индикатора сврстане су у одговарајућу класу. Дефинисано је пет класа, којима су придржане боје: зелена, жута, наранџаста, црвена и црна. Зелена боја код сваког индикатора означава најбољу класу, док црна боја означава најлошију класу са аспекта безбедности саобраћаја.

Табела 1. Вредности свих индикатора за територију општине Прешево и Републику Србију (2022)

Индикатори	Индикатори	Насеље			Ван насеља			Авто-пут			Укупно		
		ЛС	Ранг	СРБ	ЛС	Ранг	СРБ	ЛС	Ранг	СРБ	ЛС	Ранг	СРБ
Мобилни телефон	ПА*	94,7	144	96,5	97,2	73	96,7	98,5	12	96,9	96,8	89	96,6
	ТВ*	90,0	109	92,2	88,6	108	90,4	90,0	26	89,6	89,5	110	91,0
	БУС*	90,0	37	85,1	90,0	38	84,9	90,0	25	89,0	90,0	48	85,6
Сигурносни појас	Возачи ПА	62,5	154	84,0	78,3	138	86,9	95,2	13	92,2	78,7	134	86,3
	Сувозачи ПА	62,8	154	79,6	68,0	145	82,1	94,9	4	84,8	76,9	128	81,3
	Предње седиште ПА	62,6	152	82,3	74,3	144	85,0	95,1	7	89,3	77,9	136	84,3
	Задње седиште ПА	16,5	85	16,8	10,8	118	20,2	25,9	18	24,7	18,5	85	19,3
	Возачи ТВ	32,5	113	47,0	45,7	94	51,2	74,2	16	51,7	49,1	90	49,6
	Сувозачи ТВ	7,1	121	57,4	39,1	110	59,2	83,3	7	41,6	34,9	116	56,2
	Предње седиште ТВ	25,9	147	48,6	43,1	104	52,5	75,7	13	50,2	45,0	98	50,6
	Возачи БУС	10,0	84	20,9	10,0	115	28,8	80,0	1	36,3	33,3	56	26,2
	Сувозачи БУС	0,0	53	26,4	0,0	61	30,2	100,0	1	33,3	60,0	19	29,0
	Предње седиште БУС	9,5	91	21,4	9,5	121	28,9	82,6	1	36,0	35,4	59	26,5
Заштитни системи за децу	Дечије седиште*	46,0	145	68,3	36,7	148	70,6	83,3	20	82,6	53,6	146	71,0
	Сигурносни појас*	42,0	94	46,6	58,6	73	46,8	48,7	35	60,4	48,3	90	48,3
	Укупно – деца*	44,0	130	58,4	47,5	123	60,3	63,8	37	73,0	50,9	126	61,0
Заштитни системи – сви у ПА*		56,6	151	74,4	66,8	144	77,0	85,6	15	81,4	70,2	137	76,4
Заштитне кациге	Возачи мопеда	30,0	121	69,2	50,0	93	69,4	N/A	N/A	N/A	33,3	131	69,2
	Путници на мопедима	75,0	28	65,3	100,0	1	76,3	N/A	N/A	N/A	86,7	28	70,7
	Возачи и путници на мопедима	50,0	104	68,4	88,9	43	71,2	N/A	N/A	N/A	63,0	90	67,3
	Возачи мотоцикала	N/A	N/A	88,9	N/A	N/A	85,3	N/A	N/A	N/A	91,0	N/A	87,7
	Путници на мотоциклима	N/A	N/A	76,6	N/A	N/A	82,0	N/A	N/A	N/A	93,1	N/A	80,3
	Возача и путника на мотоциклима	N/A	N/A	87,3	N/A	N/A	84,9	N/A	N/A	N/A	91,2	N/A	86,8
	Мопедиста и мотоциклиста	50,0	125	76,1	88,9	60	77,3	N/A	N/A	N/A	91,2	63,0	114
	Бициклисти	N/A	N/A	5,8	N/A	N/A	5,5	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	5,7
Пешаци	% прелазака на "зелено" светло*	N/A	N/A	83,9	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	83,9
	% прелазака на ОПП*	40,6	146	69,4	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	40,6	146	69,4
	% исправних прелазака*	40,6	149	75,0	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	40,6	149	75,0
	% исправних прелазака деце*	36,0	156	76,1	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	36,0	156	76,1
	% прелазака без ометања*	92,4	137	95,1	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	92,4	137	95,1

Легенда:

Ранг – позиција посматране локалне самоуправе у односу на остале локалне самоуправе на подручју Републике Србије према конкретном индикатору.

* – индикатори који се први пут мере или се први пут посматрају „позитивистички“.

ЛС – локална самоуправа

СРБ – Република Србија

ПА – путнички автомобил

ТВ – теретна возила

БУС – аутобус

ОПП – обележени пешачки прелаз

Н/А – подаци/ранг не постоје или нису доступни

Сагледавајући вредности индикатора безбедности саобраћаја за посматрану локалну самоуправу и поредећи их са резултатима за Републику Србију, као и са циљевима стратегије безбедности саобраћаја, кључни **проблеми безбедности саобраћаја** којима треба посветити пажњу на територији локалне самоуправе су:

- **Коришћење мобилног телефона.** На територији посматране ЛС, индикатор коришћења мобилног телефона у путничким аутомобилима током вожње је на нивоу републичког просека. Вредност овог индикатора се није значајно мењала претходних година.
- **Употреба сигурносног појаса на предњем седишту.** Вредност овог индикатора је испод републичког просека и спада у категорији ниских вредности. Посматрана ЛС је међу 25 најлошијих према овом индикатору.
- **Употреба сигурносног појаса на задњем седишту.** Иако је посматрана ЛС на нивоу републичког просека по овом индикатору, вредност овог индикатора је веома ниска и износи свега 18,5%.
- **Коришћење заштитних система за децу.** Вредност овог индикатора спада у категорију веома ниских вредности индикатора и испод је националног просека. Коришћење заштитних система за децу у посматраној ЛС је за око 10% ниже у односу на републички просек.
- **Понашање пешака.** Вредности свих посматраних индикатора који анализирају понашање пешака припадају категорији веома ниских вредности.

12. НАЈВАЖНИЈЕ ЧИЊЕНИЦЕ О СТАЊУ БЕЗБЕДНОСТИ САОБРАЋАЈА на територији општине Прешево, У ПЕРИОДУ ОД 2018. до 2022. ГОДИНЕ

- Догодило се укупно 348 саобраћајних незгода, од којих је 142 саобраћајних незгода са настрадалим лицима.
- У саобраћајним незгодама погинуло је 3 лица, док је теже и лакше повређено 205 лица.
- Број повређених лица осцилира по годинама, док је највећи број погинулих у један.
- Погинуо је један пешака, што чини 33% од укупног броја погинулих лица у СН.
- Није било погинулих бициклиста у СН.
- Није било погинулих лица на моторизованим двоточкашима у СН.
- Погинуло је једно лице у ПА, што чини 33% од укупног броја погинулих лица у СН.
- У саобраћајним незгодама где је један од учесника био трактор, погинуло је једно лица, што чини 33% од укупног броја погинулих лица.
- У саобраћајним незгодама где је један од учесника било теретно возило, није било погинулих лица.
- У посматраном периоду повређено је 37-оро деце у саобраћајним незгодама, а погинуле деце није било. Деца су највише страдала у својству пешака (43%).
- У саобраћајним незгодама није било погинулих младих. Млади у саобраћајним незгодама најчешће страдају у својству путника (50%).
- У саобраћајним незгодама погинуло је двоје лица старијих од 65 година, што чини 67% од укупног броја погинулих лица. Лица старија од 65 година у саобраћајним незгодама најчешће страдају у својству путника и/или возача ПА (63%).
- Највећи број саобраћајних незгода са настрадалим лицима припада групи типова саобраћајних незгода „СН са најмање два возила – без скретања“.
- Највише настрадалих лица у саобраћајним незгодама било је у децембру.

Агенција за безбедност саобраћаја

Бранко Стаматовић, в.д. директора

Приредили

Светлана Миљуш

Бојана Мильковић

Младен Ковач

Ивана Панић

Контакт подаци

+381 11 3117 298

istratzivanja@abs.gov.rs

Извештај о основним показатељима стања безбедности саобраћаја је припремљен на основу података о саобраћајним незгодама и њиховим последицама на територији локалне самоуправе, који су доступни у оквиру Интегрисане базе података о обележјима безбедности саобраћаја у Републици Србији, као и на основу других доступних података чији извори су наведених у прегледном извештају. Подаци из Интегрисане базе података о обележјима безбедности саобраћаја су јавно доступни кроз WEB GIS апликацију, на адреси <http://bazabs.abs.gov.rs/absPortal/>.

Податке о саобраћајним незгодама и последицама који су доступни у Интегрисаној бази података о обележјима безбедности саобраћаја у Републици Србији, Агенција за безбедност саобраћаја добија од Министарства унутрашњих послова Републике Србије.